N°. 262.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Zaturdag den 3 December.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 2den December.

Bij besluit van Z. M. van den 10 November 1831, no. 86, is tot kommandeur der orde van den Nederlandschen Leeuw, bevorderd, de ridder *R. P. Cantzlaar*, schout-bij-nacht, gouverneur-generaal der Nederlandsche West-Indische bezittingen; zoots zijn bij datzelfde besluit tot ridders van dezelfde orde benoemd: *E. Beudeker*, weltrouder te Paramaribo; *H. H. Dieperink*, apotheker aldaar; mr. *E. L.* baron *van Heeckeren*, procureur-generaal voor de kolonie Suriname; *A. Thelenius Kruythoff*, oud contrôleur-generaal der financien in die kolonie; mr. *A. F. Lammens*, president van het hof van civiele en criminele justitie te Suriname; jhr. mr. *F. J. Rammelman Elsevier*, directeur van het eiland Curaçao; mr. *D. J. van Romondt*, belast met het gezag op het eiland St. Martin en *C. L. Weissenbruch*, kolonist in Suriname.

Bij besluit van den 28sten der afgeloopen maand, den volgenden dag uitgegeven, wordt de vrijdom van accijns op het ruwe zout toegepast op de huiden-zouterijen, met zoodanige gehaard gaande.

— De berigten nopens den stand des waters op de Boven-rivieren, luiden weder gunstiger, daar de aanvoer van boven-water op den Rijn en de Waal sedert den 26sten verminderd was, zoodat men spoedig van verademen kon. De Maas was sedert den 27sten te Grave aan het vallen.

— Naar men van Vlissingen verneemt, heeft de equipage van Z. M. schepen op de Schelde, welke van de scheepsdienst kan gemist worden, de bestemming bekomen, om de dienst in en buiten die vesting te helpen waarnemen.

— Door een vaartuig van Durazzo, hetwelk in 5 dagen te Triest is aangekomen, verneemt men, dat *Mustapha*, Pacha van Scutari, zich bij kapitulatie aan den grootvisier heeft overgegeven. Men heeft geene berigten nopens de voorwaarden van die kapitulatie, doch in Durazzo zelfde men, dat in aanmerking was genomen, dat de voorzaten van *Mustapha*, sedert meer dan 500 jaren de waardigheid van pacha in Opper-Albanie hebben bekleed, en dat *Mustapha* thans bijstand van zijne magten op het kustpad van dat land gedaan en zich verbonden moet. Alhoewel te verlegen, wegens de Porte heeft besloten alle eigendommen van den Pacha in Albanie in koop te zullen overnemen. Men meende, dat hij zich naar Egypte zoude begeven, dewijl de zoon van den Onder-Koning van Egypte, *Ibrahim*-Pacha, zich met eene zijner zusters in het huwelijk zal begeven. Door de onderwerping van *Mustapha* zal de opstand in dat gedeelte van Turkije ten einde loopen. — De Montenegrijnen deden nog veel invallen, doch sedert de bemanning van Scutari hebben de Turken hunne handen ruimer, en zullen de oproerige bergbewoners wel in bedwang kunnen houden.

— Uit Finland schrijft men, dat men aldaar reeds in het midden van october eene goede sledebaan had; ook waren verscheidene meeren reeds digt gevroren. De boschbranden in Wasa-Lehu hebben eene schade van 715,000 roebels veroorzaakt. Deze verschrikkelijke branden, waardoor ook vele huizen in de asch werden gelegd, waren door onvoorzigtigheid veroorzaakt, alschoon men er de gewoonte, door het vellen en verbranden van hout, het land vruchtbaar en bebouwbaar te maken.

— In Archangel had men den 24 en 25 october eene koude van 9 graden gehad, ten gevolge waarvan de Dwina met ijs bedekt was.

's GRAVENHAGE, den 31sten December.

Men verneemt, dat, op daartoe gedaan aanzoek van den gouverneur der provincie Vriesland, van wege het ministerie van financien, de gouverneurs zijn uitgenoodigd, om met de noodige orders te willen stellen, ten einde, in de gevallen, wanneer door den eenen of anderen belastingschuldigen het verlangen wordt te kennen gegeven, om de te doene betalingen te kwijten met schatkistbiljetten en de daartoe gevoegde renten, waarvan het bedrag dat van de verschuldigde som te boven gaat, dezelve in ontvang aan te nemen, bijaldien een dergelijk verlangen vorgezeld gaat van het aanbod, om het verschil tusschen het schatkistbiljet en de verschuldigde som, ten voordeele van de schatkist af te staan; zullende het te veel ontvangene als eene vrijwillige gift ten behoeve der schatkist worden aangemerkt.

— Naar men verneemt, is er bij de beraadslagingen in de afdeelingen van de Tweede kamer, over de aanhangige voordragten der accijns-wetten, door velen den wensch geuit, om de bestaande wetsbepalingen voor alnog slechts weinige verandering te doen ondergaan, en zich met eene verhooging der opcenten op de middelen te bepalen, en geene nieuwe artikelen aan belasting te onderwerpen.

BELGIE.

BRUSSEL, den 1sten December.

Tegen verwachting is ons heden alhier geene tijding uit Frankrijk langs eenen buitengewonen weg aangekomen, zoo ten aanzien de verdere bewegingen te Lyon als van de uitwerking die de komst van den kroonprins bij het leger heeft gehad.

De oneenigheden, zelfs vechterijen tusschen de kanonniers en de infanterie blijven binnen deze stad steeds aanhouden. Gisteren avond onder anderen heeft een kanonnier, in de Rue-Royale, verscheidene zware wonden bekomen: een ander heeft eene bajonetsteek in den onderbuik ontvangen, een twaalftal militairen zijn gevat en gevangen gezet.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 27sten November. (*Vervolg*)

— *Le Courrier de l'Ain* deelt de volgende bijzonderheden mede:

» Lyon te bezetten is misschien tegenwoordig het gewigtigste maar ook het moeijelijkste punt. Maar deze maatregel kan niet zonder eene vereeniging van eene ontzagverwekkende magt worden ten uitvoer gelegd.

» Men verhaalt, dat het 24ste regement van linie, te Mâcon, Tournus en Chalons gestationneerd, in den loop van woensdag, op stoombooten vervoerd is geworden, dat er troepen van Montbrison en Grenoble oprukken en dat er artillerie van Valence en Auxonne gezonden is. Deze zullen weldra vereenigd zijn.

» Woensdag heeft het bataillon van het 40ste regement, dat te Bourg gestationneerd is, bevel bekomen, om zich naar Maximieux te begeven, dat, hetwelk te Nantua ligt, moet op Pont d'Ain en dat, hetwelk te Belley garnizoen houdt, op Ambérieux marcheren, nieuwe bevelen verhaasten den marsch dier troepen op Lyon. Alle beschikbare patronen zijn aan die bataillons uitgereikt.

» De nationale garde te Bourg heeft de posten der linietroepen afgelost en levert 24 man federen dag. De gendarmerie wordt tot het leveren van ordonnancien en estafettes gebezigd; de nationale garde te paard staat op alle wegen naar Lyon geëchelonneerd en brengt tot de courrier-dienst bij. Op de eerste tijding der wanordeden, hadden de maires van onderscheiden gemeenten bij Lyon de nationale garde de wapenen doen opnemen en, als maatregel van voorzorg, posten op de voornaamste punten geplaatst.

» Men zegt, dat het hoofdkwartier van den graaf *Roguet*, van Villieux, naar Fontaine-sur-Saône overgeplaatst is, ten einde zich beter van voorraad te kunnen voorzien."

— In een brief van Lyon van den 24sten, wordt het volgende gevonden:

"De prefect schijnt alhier, bijna zonder eenigen tegenstand, de zaken volkomen in den zin des gouvernements te besturen. Het werkvolk schijnt zeer verwonderd over deszelfs overwinning en magt te wezen, en zelfs met die magt niet weinig verlegen te zijn. Al de burgers zonder onderscheid, zoo wel verwinnaars als verwonnenen, doen gezamenlijk de dienst. Het is thans acht uur des avonds, alles gaat wel; ik beschouw de eendragt tusschen de burgers en het werkvolk als volkomen hersteld."

— Nog melden andere tijdingen uit opgemelde stad, van denzelfden datum, dat de beweging volstrekt geen politiek kenmerk heeft. Men heeft het werkvolk in den republikeinschen zin willen toespreken en het heeft de sprekers doen zwijgen. Aan den anderen kant was het gezigt van eene witte vlag, die een parlementair droeg, bijna oorzaak geweest, dat hij door het volk doodgeslagen was geworden.

— Bij dezelfde berigten uit Lyon wordt gemeld, dat men alle hoop had, van tot geene gestrenge middelen te behoeven te komen en dat, ten minsten zoo men van de gesteldheid der gemoederen gebruik wist te maken, eene minnelijke schikking bij lang niet onmogelijk zou wezen.

In die brieven wordt ook nog gesproken van den persoon, die aan het hoofd der beweging gestaan en het eerste gewenst is, om dezelve, na de overwinning te regelen. Hij is, zegt men, een hoedenmakersbaas en slechts 25 jaren oud. Het schijnt, dat hij veel toegebragt heeft, om den Prefekt in zijnen post te handhaven, en, met gemeen overleg van dien regerings-persoon, alle rampen verhoed heeft.

— Gisteren heeft de president van den raad van ministers, van de tribune, de kamer der afgevaardigden aangekondigd, dat acht personen, welke van zware wandaden beschuldigd worden, in hechtenis genomen zijn. Het gebeurde te Lyon, zeide de president, had deze lieden eene goede gelegenheid ter uitvoering van zeker voornemens toegeschenen, maar het gouvernement waakte. Daar zijn gisteren middag drie kisten met patronen gevonden in de geheime fabrijk, waarin zij gemaakt werden, is ontdekt de voorwerpen, die strekten om dezelve te vervaardigen, zijn naar de prefektuur van politie gezonden.

Heden morgen zijn er op nieuw mandaten tot gevangenneming van verscheidene personen uitgevaardigd. Sommige dier personen zijn inderdaad gevat, andere zijn voortvlugtig, maar de politie is hen op het spoor. Het door hen beraamd ontwerp is volkomen mislukt.

Nog leest men in een onzer dagbladen:

"Men zegt, dat de door den heer *Périer* aangekondigde arrestatien ten gevolge van eene gisteren morgen ontdekte correspondentie, van de koningin *Hortensia* (gewezen koningin van Holland), geschied zijn."

Nog zijn gearresteerd zekere *Mirandoli*, een uitgeweken Italiaan, zekere *Jebat*, een uitgeweken Pool, en zekere *Chodzko*, mede een uitgeweken Pool, een letterkundige, bij hoor zijne patriottische denkwijze zeer bekend is.

— Men verzekert, dat de generaal *Hulot*, eene divisie van het leger van het Noorden kommanderende, bij eene telegrafische depeche, last heeft bekomen, om, met zijne divisie, met geforceerde marschen naar Lyon op te rukken. Zoodat, zegt *la Quotidienne*, van de vijf divisien, welke het invasie-leger van België hebben uitgemaakt, te zamen 75,000 man beloopende, en waarvan dus iedere divisie 15,000 man sterk is, reeds twee divisien, alzoo 25 à 30,000 man uitmakende, naar het tooneel van den lyoneschen opstand gezonden zijn, waaruit men over het gewigt der gebeurtenissen te Lyon kan oordeelen.

— De minister van oorlog heeft den generaal, in de 16e militaire afdeeling kommanderende, bevel gezonden, om de vesting Rijssel onmiddellijk te doen ontwapenen.

Reeds op den 25sten is men begonnen met dat bevel te volvoeren, en verscheiden stukken van zwaar kaliber zijn reeds in het tuighuis gebragt. Deze maatregel is een gelukkig teeken voor het behoud des vredes.

Een andere maatregel, welke hetzelfde bewijst, is de vermindering van het getal der trekpaarden voor de dienst des legers. Daar is besloten, een zeker getal dier trekpaarden ter beschikking te stellen van de landbouwers, welke dezelve noodig mogten hebben, op voorwaarde van dezelve op de eerste aanvrage terug te geven. De prefekt heeft deswege eene aanschrijving aan de maires der gemeenten van het departement du Nord gedaan.

Van den 28sten November.

Gisteren werd er ter beurze veel gesproken van, gedurende den vorigen nacht in de stad verspreide oproerige geschriften en van voorstellen, die aan het werkvolk in de voorsteden zouden gedaan zijn. Ongetwijfeld maakte de heer *Perier*, op deze daadzaken toespeling toen hij in de kamer der afgevaardigden zeide, dat acht personen op zware beschuldigingen in hechtenis genomen waren. (*Zie hier boven*).

— De, in den loop van dezen dag bij het gouvernement ingekomen berigten, bevestigen, dat alle wanorde te Lyon opgehouden heeft. Het werkvolk aldaar zelve begrijpt, dat hunne eerste, wet, hunne eerste behoefte is, om geregeerd te worden. de Prefect bestuurt in naam des Konings; daar er eenige verwarring onder de patrouilles had plaats gehad, heeft het werkvolk den prefect verzocht, om in persoon het wachtwoord te geven.

Een groot aantal gaauwdieven, welke gehoopt hadden, dat de opstand op plunderen en vernielen zou uitloopen, zich alzoo in hunne hoop bedrogen ziende, verlaten de stad. Reeds hebben vele arbeidslieden hunnen arbeid hervat. Verwonderingswaardig is het, dat de perceptie als van zelve hersteld is en er 15,000 francs op eenen dag bij de douanen ontvangen zijn. Daar is dus alle reden, te gelooven, dat deze groote schok waarvan een kwalijk varen, door de verplaatsing der nijverheid veroorzaakt, de eerste aanleiding geweest is zonder verdere onheilen binnen weinige dagen zal afloopen. Het gezond verstand des volks, de standvastigheid en moed des ministers van oorlog, de edele bemoeijing van den jongen prins, zijn veiligen waarborgen, dat de veiligheid en de welfen weldra hunnen gewonen loop in de tweede stad des koningrijks zullen hernomen hebben.

— Het gouvernement heeft heden morgen voor het eerst, na de voorvallen te Lyon, met den gewonen post en op het gewone uur, eene depeche van den prefekt van het departement *du Rhone*, van den 25sten, in den vroegen morgen gedagteekend, ontvangen. Bij het vertrek van den post bleef de rust steeds in de stad heerschen. De prefekt bevond zich reeds aan het hotel der prefektuur. De gemeenschap was overal volkomen hersteld. Eenige schotschriften, welke een oogenblik aan sommige muren aangeplakt geweest zijn, zijn door de opstandelingen zelve daar af gerukt geworden. Na een omstandig verhaal der gebeurtenissen, waarvan de bijzonderheden bekend zijn, eindigt de depeche van den prefect als volgt: » Een aangeplakt berigt zal morgen den handel uitnoodigen om zijne winkels te openen, de werklieden om tot hunnen arbeid weder te keeren en alle burgers zullen hun gewoon bedrijf weder aanvaarden."

In den loop van den 27sten heeft men getracht nieuwe ongerustheid in te boezemen, over de, zoo men zeide, geheime ontwerpen tegen den aanstaanden nacht. Eene tweede depêche van den 25sten, door den president van den raad bij buitengewone gelegenheid ontvangen, houdt, dat de nacht volkomen rustig is geweest en dat de orde in meer dit meer terugkeerde. De magazijnen werden weder geopend, de nog gewapende arbeidslieden legden hun verlangen aan den dag hunnen arbeid te hervatten.

Van alle zijden vernemt men, dat de omgelegen bevolkingen hunne bepaalde gezindheid tegen den geest van wanorde en regeringloosheid te kennen geven. De bewoners in de steden en die van het platte land zijn het daaromtrent volkomen eens. De nationale garden doen aanzoek om op te trekken zoo het noodig zij. Het laat zich denken, dat hunnen giver niet noodig zal wezen.

De generaal *Roguet* met de van onderscheiden punten aanrukkende troepen thans reeds vereenigd hebben; degenen die de Rhone opkomen, moeten tegen over de Guillotière geplaatst worden, terwijl eegenen, die uit de 6de militaire divisie komen, de hoogten van Fouvières zullen bezetten. Alzoo zullen alle stellingen rondom de stad verzekerd zijn. Men gelooft dat de verdoolde bevolking zelve de bescherming der wet zal komen inroepen, daar derzelver schending haar reeds zoo duur is te staan gekomen.

Den 26sten was de hertog van *Orleans* met den minister van oorlog te Dhissey. De prins dacht tegen middernacht te Macon aan te komen en den 27sten des morgens zich met den generaal *Roguet* te vereenigen.

Zoo is, den 27sten te middernacht, de staat van zaken en de korte inhoud van de bij het gouvernement ingekomen berigten.

— De fondsen [illegible] van heden (28): de 5 pCt. 94,75, de 3 pCt. 68,25; de Napelsche renten 81, alles op [illegible].

Zoo als te denken was, is er in België een *comité Polonais* opgerigt. Van onderscheidene kanten worden er, als uitvloeisels van dit *comité*, inschrijvingen, ten behoeve der *ongelukkige* Polen, geopend. Ook in deze komt weder de hoofdtrek van het Belgisch karakter: *veel geschreeuw en weinig wol* te voorschijn. Een paar staaltjes ten bewijze.

Een zekere J. Buickert, die (Dr. *Faust* moge weten hoe hij het geworden is) zich noemt *Kapitein-kommandant der Genie te Dendermonde*, schrijft aan den *Courrier* niet dat hij ingeschreven heeft; maar dat er inteekenlijsten bij het 12de regiment in omloop zijn, en dat de officieren en onder-officieren van dat regiment op die lijsten voor eenen dag soldij ingeschreven hebben.

Onder dien brief is een andere geplaatst van twee, eren onbekende snaken, Loiseau en Deinse genaamd, met dezen stoutjen aanhef beginnende:

Als jonge Belgen — en deze naam zegt veel — haasten wij ons om U..... vijf nederlandsche (??) guldens te zenden, voor die mannen, die zoo heldhaftig voor de vrijheid van de beschaafde wereld gestreden hebben.

De bovengenoemde Buickert doet, in zijnen brief aan de redacteurs van den *Courrier* eene bekentenis, die, ten minste de *naïviteit* van den Dendermondschen Ingenieur bewijst.

Nadat hij gezegd heeft, dat de officieren en onder-officieren voor de *martyrs de la liberté* hunne offers hebben afgezonderd, vervolgt hij:

» Zulks kwam dezen soldaten toe, dierzelver moed der zonen van Polen zouden nagevolgd hebben, indien — de zaak niet iets onnavolgbaars was."

Zie, wie, na zulk een bewijs, het de Belgen, vooral de Belgische aanvoerders, nog als lafheid aanrekent, dat zij, zoo standvastig in alle rigtingen hunne hielen lieten zien, heeft ongelijk: *tot het onmogelijke is niemand gehouden.*

** Heden overleed aan eene hevige zenuw-zinking-koorts, mijn geliefde Echtgenoot ANDRIES JOHANNES SCHUURS, in leven Notaris alhier, in den ouderdom van 32 jaren, mij in eenen hoogzwangeren toestand nalatende, alsmede een Kindje, te jong om zijn verlies te beseffen.

Dichtende deze tevens tot berigt voor vrienden en bekenden, zoo binnen als buiten de stad *Breda*.

Klundert den laten December 1831.

J. C. [illegible] VAN DER MEE,
Weduwe A. J. SCHUURS.

Op uitdrukkelijk verlangen van den Overledene, zullen geene uiterlijke teekenen van rouw worden aangenomen.

Bij JOH. DE POORTER te *Breda*, zijn tot eenen zeer civielen prijs te bekomen: Extra schoone CHINADASCHE POPULIEREN, YPKEN, ELKEN en ACACIA BOOMEN, geschikt tot planting aan publieke wegen of andere plantagien.

MAGAZIJN van GALANTERIEN, KRAMERIJEN en PARFUMERIEN.

FRIEDERICHS en Comp. te *Rotterdam* hebben van Paris ontvangen: VERITABLE CIRE DE MOUSTACHE NOIR à 35 *Cents het Rolletje.*

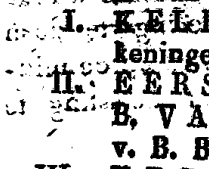

STOOM-PACKETVAART tusschen *ROTTERDAM en LONDEN.*

Voor Passagiers en Goederen.

De Stoompacket *Arkwright*, Kapitein *R. Stranak*, vertrekt van Rotterdam Zaturdag den 3 December, ten [illegible] uren.

Nadere [illegible] bij de Agenten WILLIAM SMITH & Comp. [illegible].

SCHOUWBURG TE [illegible].

Op Zaturdag den 3 December 1831. DE VERSTOORDE ECHTVRIEND of *De Broederzwist*, groot en zeer beroemd Tooneelspel in vijf bedrijven, naar het Hoogduitsch van *Kotzebue*, in langen tijd niet alhier, maar overzulks bij herhaling met goedkeuring vertoond; gevolgd van DE VERLIEFDE DANSPARTIJ, of *Het Concert binnen de Zaal*, klugtspel met Zang in een bedrijf, naar het Fransch van *Dieuxgivers en Gentil*, door *C. Al van Ray.*

** JOH. VAN DER HEY en Zoon te *Amsterdam*, hebben uitgegeven en aan de Inteekenaren afgeleverd:

W. A. VAN HENGEL, Geschiedenis der zedelijke en Godsdienstige Beschaving van het hedendaagsche Europa. Eerste Deel. In gr. 8vo. De prijs in Inteekening *f* 4,80; buiten Inteekening *f* 5,20.

Op veelvuldig verzoek van onderscheidene Liefhebbers, zijn bovengemelde Boekhandelaren te zelfs genoodzaakt de Inteekening op dit Werk nog open te houden tot de uitgave van het tweede Deel; zoodat nog iedereen, die nog op dit Werk willen inteekenen, het eerste Deel mede tot den inteekenprijs zal worden afgeleverd, zullende voor het tweede Deel eene Supplement-lijst der Inteekenaren geplaatst worden.

Het Werk is alom vermaard, en dus bij alle Boekhandelaren in dit [illegible] gelegenheid ter Inteekening.

Na de Uitgave van het tweede Deel zal de Inteekening opheffen gesloten zijn.

** Bij den Boekhandelaar K. VAN HULST, te *Kampen* is van de Pers gekomen en alom verzonden:

I. KELBERS, Opvoedkunde naar den Bijbel met aanteekeningen, door J. VAN DER VEEN, Ie Deel *f* 1,20.

II. EERSTELINGEN, Belangrijke Verhalen van C. F. en B. VAN DER VELDE, uit het Hoogduitsch, door N. v. B. B. . . . . *f* 3,00.

III. VERHALEN door ADELAIDE BUCHNER, geb *Kannengiesser*. . . . . *f* 1,20.

Tevens berigt hij aan H. H. Boekhandelaars, dat hij eene geheel nieuwe *Boekdrukkerij* heeft opgerigt, welke hij mits zaamst in hun gunstig aandenken aanbeveelt.

Te BREDA, bij BROESE Comp. Boekdrukkers en Boekverkoopers.